

A' RÓMAI TSÁSZÁRI ÉS AP. KIRÁLYI FELSÉGNEK
KEGYELMES ENGEDELMEVEL.

Indúlt BÉTSBÖL Szeredán 12. Septemb. 1787.

Meg-hólt Wersenes.

Most vállik-el mitsoda erővel és merre fog ugrani az az eddig egész Európát érzékenyített Francia Rákléta, mellynek fel-gyulodását már rég lesik a' Politikusok. Nints Siklus! túl az Ánglus, innen a' Rénus folyó vize mellett táborban fekszik, de nem alszik, a' tüzet tüzzel oltó 60 ezer Pruszszus; az Austriai Belgák a' magok örökös Uraknak térdet, fejét hajtának; London, Berlin, Béts és Pétervára tfo- kalodva futtognak edgymással. Fülel az egész világ, mi leszsz belőlle? — A' hűség' a' vitézség' leg-első borostyán-koszorúját hordozott hajdoni öleinknek fen- nyük fegyvereiket. — A' közelebb múlt Szombaton Hertzeg Stáruwig által illy maga kezével írt kegyel-

mes rendelést méltóztaték a' F. Monárkha a' N. Magyar Királyi Testőrzők' fergével közleni: „Mint hogy ezen környülállásokban az Armádiának felé tsatázó lábra állíttatik, és a' Hadi-Tisztek meg-fokosíttatnak, tehát kik ezen N. feregből további szerentséjeket Regimentnél kívánnyák keresni, írják ezen Levél alá neveiket, olly fel-tétel alatt, hogy a' békeflegnek helyre-állásával, a' magok rangjok' és nyert Tifztségeknek, meg-tartásával, megínt ezen Sereghez visszafizha jöhetnek.“ Ezen ohalytva várt kegyelmes ajánlását a' F. Monárkhának az égész N. fereg tsokolva fogodván, leg-ottan következendő Tifzt Urak írják neveiket alájja: Kapitány Sooki, Fő-Hadnagy Gányi, Fő-Had. *Bartsai*; all Hadnagyok: *Márfi*, *Czirjek*, *Horváth Dávid*, *Dolovitzényi*, *Véghéli*, *Ambr. Berzevitzi*, *Törös*, *Gunda*, *B. Radák*, *Zsigárdi*, *Ant. Szabó*, *Gvazdenehevits*, *Rájchenhal*, *Majtényi*, *Klofius*, *Tsifzár*, *Deák*, *Fodor*, *Keltz*, *Boer*, *Svábi*, *Fekete*, *Bakó*, *Spilenberg*. Ezek azok a' N. M. K. Testőrző Tifzt Urak, kik az első hir-adásra minden gondolkozás nélkül meg-mutaták, hogy az ezüstes kardot szívek alatt vífelik, és készek Királyokat nem tsak az Udvar' küszöbében, hanem az ellenség' tüzet okádó piatszán-is örzeni, és Hazájokat óltalmozni. Szinte fele ezen N. feregnek Kuriri követségben, és szabadsággal Hazájában vagyon, még többen léfznek, kik magokat jelenteni fogják. — A' múlt Vasárnap dél előtt ezen N. M. K. Testőrző fereg Gála-köntösben a' Hertzeg *Stürenberg* házához menvén, Fő-Hadi-Vezér Gróf *Károly* Ur ő Excellenciája Fő-Gárda Kapitánynak instelláltaték; és ezen nemes ferges által vevé; kinek Magyar Gála köntösfe (azt beszélik a' Bétsiek) 25 ezer forintban készült. — A' Belgiumi útban lévő fergek közzül némelleyek a' vissz-

a' viszsa jövetelre parantsolatot vettek; a' hadi népet a' határ-szélekre le-takarító F. Ts. és K. hajok a' Bétsi Duna partyán készen állanak, mellyeken az itten fekvő H. *Eszterházi Miklós* és *Gyulai Sámuel* Magyar gyalog fergei-is minden órán fognak le-felé indulni. — Ezen hirtelen való Tötök háborúnak, mellyszerént, nem tsak a' Muszka követ és Velentzei Ágens leg-ottan fogsába tétettének, sőt már a' két-fél közt véres tsata-is ment légyen végbe, oka ez: „A' Muszka Udvar, a' többi között ezen 3 punktumokat adta a' Török Udvar eleibe, hogy arra minden gondolkozás nélkül feleljen, és tellyesítse: 1) Besz-szarábiát leg-ottan minden hátrálás nélkül adja-által. 2) A' Konstantzinápolyi tengeri tsatornán, melly a' Fekete-tengert a' közép-tengerrel közösíti, annyi hadi-hajókat engedjen tartani, a' mennyi néki tetszik, és 3) engedje-meg, hogy Konstantzinápolyban a' Görögök olly templomat és tornyat építtethessenek, a' millyen szemeknek szájoknak tetszik, és nem tsak harangozhasznak tetszések szerént, hanem Konstantzinápoly Görög Püspöki lakó-hely légyen. Ezek ollyan punktumok, mellyekre, ki-ki előre tudhadta, hogy a' Koposzfű fejűek réá nem állanak; azért a' tzeit is ki-ki láthattya. Ezen három punktumok edgy Konstantzinápolyi nagy ember által edgy Bukuresti nagy ember kezéhez, ennek kezéből edgy Bétsi fő ember kezéhez kerülvén, úgy jutattanak mi hozzánk. — A' 6-dik Sept. érkezett Konstantzinápolyi Levélből már most bizonyoson tudjuk, hogy a' F. Tsászári *Internunciuson* ugyan nem esett azon történet, melly a' Muszka követen, hanem ezen Levelet hozott Kurirnak el-jöveteléig tsak azt kívánta vala tölle a' Török Udvar, hogy a' maga Udvarának ezen környülállásokban való tökéletes maga meg-határozásáról men-nél

nél elébb egyenes feleletet adjon; és ez az, a' melly-
 fzerént nagyon félthetjük az *Internunciust*, hogy
 úgy ne járjon, mint *Bulgakov* Úr. Ugyan ezen Ku-
 rir hozta vala azon hírt-is, hogy már a' Muszka és
 Török fergek között bizonyos t'fatázások-is történte-
 nek légyen; de a' mellyekről bővebb tudósítást vá-
 runk. Minden órán meg érkezik a' *Pétervári* Kurir,
 mind a' Muszka, mind a' mi F. Udvarunk' t'zélját e'
 fogja meg-határozni; azonban mindenek azt tuda-
 kozzák edgymástól: vallyon ezen környülállásokban
 mit fog Lengyel Ország t'felekedni, mivel ez éppen
 a' hadakozok torkában fekszik? Ez a' maga, két F.
 Tsászári szomszédjainak, kapuit végig ki-n ítja, és
 a' maga határ-széleit a' Törökök felől meg-erősíti.

AUSTRIAI BELGIUM. Hogy ezek már most
 lassabb hangan beszéljenek bizonyos; de hogy vala-
 mit ezeknek állapotjokról meg-határozhasunk, azt
 nem ígérhetjük; mert a' különböző tudósítások el-
 lenkeznek edgymással. Elég az, hogy a' nem régi-
 ben Bétsből G. *Muraihoz* küldetett F. Tsászári rende-
 lés a' hadi nép előtt fel-olvastatott, ez a' maga hív-
 ségért meg-dítsértetett, és edgy hónapi tábori 'Sol-
 dal meg-ajándékoztatott, azon parantsolat mellett;
 hogy magokat az első jeladásra készen tarták, és a'
 F. Tsászár a' maga eddig tett rendeséseiteől igen keves-
 set hátrál. A' Löveni Univerfitás a' maga új lábán
 fog-állani. A' félelem miatt elszaladott Professzorok
 visszafizta mennek; az él-törlett, de a' párt-ütéstől fog-
 va megint fel-állott butsfujárások és társaságok el-töröl-
 teknek maradnak; a' Szentek' képei, a' Zászlók 's t.
 megint a' Templomokból a' Városok házához visszafizta
 vitetnek; de nem dób és trombita szóköött, mint mi-
 kor a' zenebona kezdetével a' Városok zától a' Tem-
 plomokba visszafizta-vitték vala; 4 milliót fizetnek a'
 köl-

költségekért. Gróf *Murai* a' Frájkórnak Tisztjeit magához hívatta, és a' F. Császár' akaratját nekik kijelentvén, kényszerítette, hogy az Uniformist és pártütő bokkrétát le-tegyék; mert különben kéfzen vagnak a' Ts. fergek, keményebb eszközökhöz nyúlni. A' Státufoktól tétetett Abbások, Priorok 's t. mind erőteleneknek hirdettettek. Minden órán bővebben meghaljuk; mert a' Státufok minden nap kétfzer vagnak öfzve-gyűlve; de a' nép most nem feregela' gyűlés alatt, mint ennek-előtte. Edgy szóval itt a' zenebonának minden órán vége-fzakad azon kívül, hogy a' F. Monárkha a' maga bölts rendeléseiben valamit változtatna. — Az edgyesült Tartományokból álló Belgium a' nyakoflág és vakmerőség járma alatt nyög; készülnek az ellent-állásra, és az ördögtől sem akarnak félni. Tíak Utrekht 20 ezer fegyveresnek biztattya magát, hogy ellent áll, pedig a' Hertzegnek tsak 9000-ből álló ferge vagon, — van a' Prufzfsznak, és ezek a' fanyelű szegény legények tíak alig ha ördögöt nem fognak, azonban el-igazították ök, a' magok bajokat, mi pedig láfluk mik az

Elegyes Hírek.

A' Bétsi Mészárosok fellyebb akarván verni a' Marha hust azon esküfznek vala e' Monárkha előtt, hogy nekik mind el kell pusztúlni annyi kárt vallanak. A' bölts Monárkha, ki ezen nagy hasú, ezüst gombos mentéjű embereket igen jól esméri, fogja 's 6 Magyar ökröt vétet, kettőt leg-kövérébbet, kettőt közép-fzerűt és kettőt az ajjoflából; meg-fizeti ezekért a' Harmintzodat, és minden ki-gondolható köl séget ki-vévén belölle, minden pár ökrön 17 n. forintokat nyere, 's meg parantsolá Mészáros Uraméknak, hogy a' ki 2 garasért (mint eddig) jó hust

nem

nem fog vágni, olyan 50-ent kap, hogy ugyan tífkorag a' magyaró a' börbugyagó fenekén. A' kenyér sütők-is már edgy héttől fogva drágaságot kívánnak vala bé-hozni Bétsbe — de a' hajó huzástól megijedvén, sütik és főzik a' kenyeret mint annak-előtte. — Az Uraságok' Hajdujiról és Lovas legényeiről így határozott meg a' rendelés: kik ezek közül nemes emberek, viselhetnek kardot, minekutánna a' Vármegyéről adott bizonyság leveleket meg-tudják mutatni; de paraszt ember edgyfem. Ez igen szép rendelés, és hajdon is így vólt. — A' Hadi-Kanzellárius' Gróf *Hadik* Úr ö Excellentiája Elete-párja, a' tífllagos-kerefsztes Rendnek tagja *G. Lignaszki* Afzfzony, a' múlt hónapnak 26-dikán, életének pedig 65-dik esztendejében, a' maga jószágában Magyar Országban meg-hala. — Az úgy nevezett *Najvidi Frájmaurer* újságból azt olvassuk ma, hogy a' Franziák *Monst. A.* Belgiumban meg-szállották, és 60 ezer néppel Elfszátziában vagynak; de ez olly hír, mellyet ki-ki által láthat, hogy a' hazugság' hurján peng. — Tsak alig, ha *Brüszszelből* az *A. Belgiumi Kormányozó* szék *Gentbe* nem vitettetik által. — Az Erdély Orzági újj Fő-Kormányozó Úrnak bölts igazgatása az egész országot meg-örvendeztette; az imitt amot uralkodott nyavallyák és drágaságok kezdettenek szünni, mind a' gabona meg-lehetősen termet, mind a' szöllő jó szürettel biztat bennünket (ezt írják *Szebenből*). A' török búza 10 - 12 tsöket-is mutat, és igen nagyon táplál a' reménység, hogy a' föld népje elegendő eledelt fog nyerni magának. — *Szebenben* edgy szegény embert estvéli haza menő útjában 20 gonofztávók meg-támodván, mezíttelen vétkezteték, mindenit el-vévén magát más nap meg-ölve az útszán találák, kit 19-dikben el-temetének, de még a' gonofz-

gonosztévőknek nyomokba nem akadhatnak, noha szüntelen keresik őket.

Rövid Jegyzések.

A' Felsőleges Monárkha éppen ma, úgymit hirtőn indula Tsek-Országba, és *Pless* Vára lészzen az a' szerentsés Vár, melly a' maga Urát a' F. Római Tsászárt a' Pruszszus Királlyal itten edgyütt beszélgetni fogja szemlélni. — Mit szűlt a' Kersonésusi Diéta? mit végeztének légyen már rég az Európai Septemvirális Táblán? rövid nap alatt meg-haljuk. A' mi koposzfesű szomszédjaink jól tudták már ezt előre; mert midőn már a' fellyebb írt 3 punktumokra a' Muszka követ' el-zárattatásával felelének, fegyverben elkészűlt hadi erővel vala 200 ezer Török, kik közzűl száz ezeret leg-ottan Krímiába, más száz ezeret pedig Molduva és Oláh Ország-felé indítának. Rég hogy ez a' kontz fő, már edgynehány esztendeje, hogy a' békefléges szívű Fejedelmek pennával hadakoznak; de félünk rajta, hogy rövid idő alatt ki-veti a' *Kurir* a' *Músát* a' táskából és a' véres tfatákkal edgyütt a' Török-föld' Konstantzinápolyig lett el-foglalásának rajzolatjával fogja szinyártig tölteni leveleit. Nem tsak a' már tudva lévő 4 Fő-Hatalmosságek fogják kergetni ezen szép madarokat, hanem ezeken kívül más approbb Társaságek és Fejedelmetskék-is rég készen fűlelnek: Velentze, Dánia, Svétzia, Lengyel Ország mind ide számláltathatnak. Meg-hólt *Wersénes* meg-válik, mellyik Frantzia Minister fogja most meg-óldani ezen bogot! — A' mi vénaszszonyaink várják az *Octoagesimus octavus Annust*. — Edgy földet-mérő Erdélyi Deák, a' Felsőleges Rendelések ellen egy Olánéből szerentsésen ki-űzte az ördögöt, még pedig edgy tudós ördögöt; mert a' miut maga mon-

dot.

dotta Deákul beszéllett vele — *O mendacium ingens!* óh 18-dik századbéli - rettenetes Filozofia! óh edgy Deáknak engedelmeskedő ostoba ördög!

A' F. Monárkha az úgy nevezett Sz. Annai Oskolának edgy Professorát azért fosztotatta-meg hivatalától, mivel a' Tanulók' attestátumában részre hajlonak tapasztaltatott. E' helyet edgy Protestáns Professorot tévének ezen hajdon Jészulták Oskolájába. — Már Sept. 5-dikén az egész Hollándiai békefléget prédikáló, és a' Frantzia politiat leső Pruszszus Ármádia edgyütt vólt. — A' Hollándusoknak Amérikában lévő Kormányozójok olly parantsulatot adat-ki nem ré-giben, hogy edgy Ánglus hajot is 24 óránál tovább már a' magok pártyaikon meg-ne szenvedjenek; minden Frantzia kereskedőknek és hajóknak pedig tellyes szabadság, óltalam és segíttség adailék. Eb-ből tetszik, hogy az Ánglus és Frantzia között még meg-van az az ellenkezés, mellyszerént a' mostani környülállásokban nem félhetni, hogy a' Töröknek edgyütt segíttsenek. — Augustusnak 27-dikén Basilleában és Bernában kemény föld-indulás tapasztaltatott. Ugyan ezen időben német Országoknak nagyobb részében, hol nagyobb, hol kisebb mértékben olly föld-indulás vala, hogy a' harangok meg-szóllaltak, és az Organa minden Kántor híre nélkül musikált. A' Tornnyokban lévő éjjeli vígyázok meg-némultak' ijédtekben, és az éjjeli edgy órát a' *Bakter* nem tudta ki-kiáltani. — Az Etna Hegye Sicilliában már régtől fogva füsttelegvén, várják vala a' szomszéd lakosok a' dolog' ki-menetelet, 's imé a' múlt hónapban olly nagy tüzet okáda, hogy 24 mértföldnyire körülbelől éjszákának idejen-is újságot olvashattak, és ezen tüze után, a' ki-hányt (láva) matériával a' földet szélefen bé-terítette. —